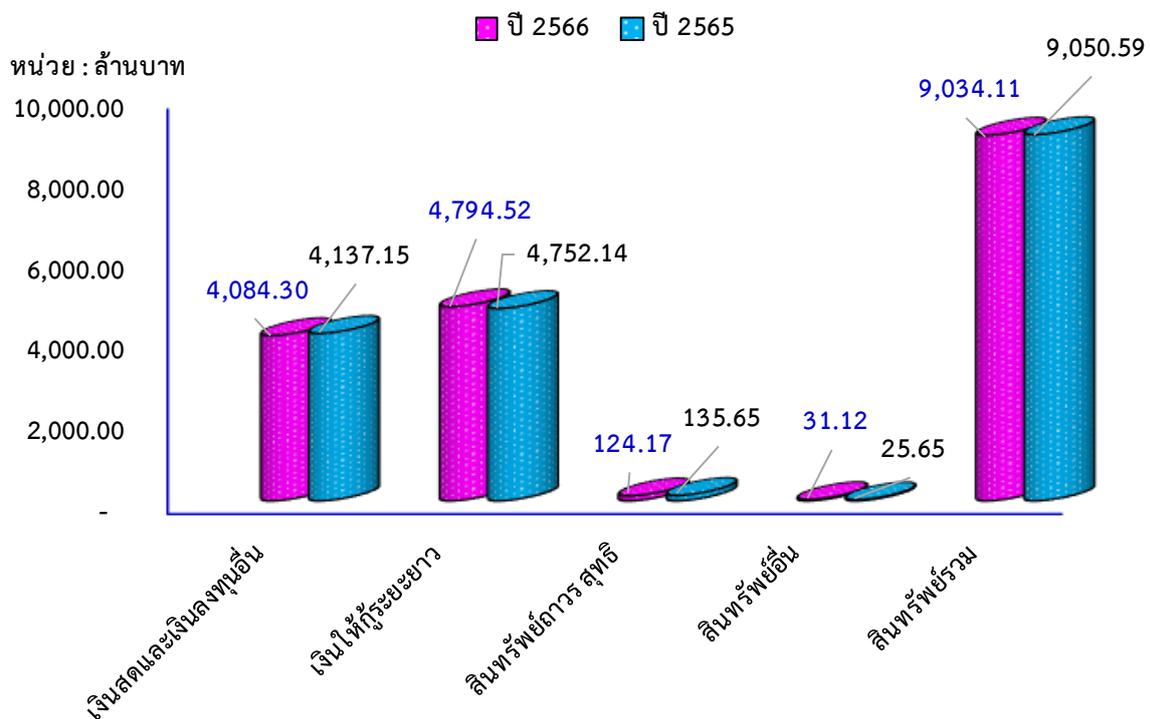

รายงานสถานะการเงินและผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2566

1. สถานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

สินทรัพย์

การเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์

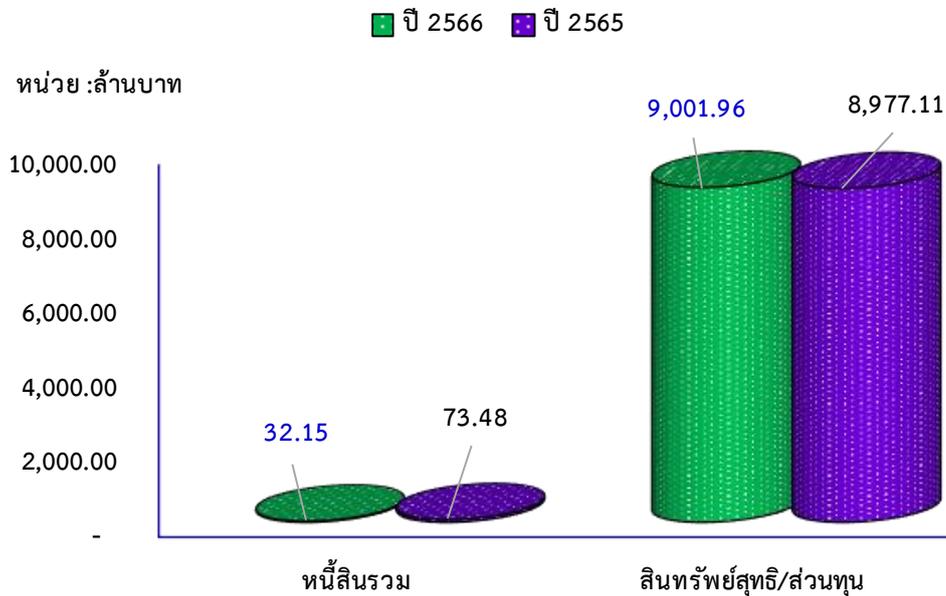
สถาบันมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น จำนวน 9,034.11 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 16.48 ล้านบาท โดยสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ระยะยาว จำนวน 4,794.52 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.07 ของสินทรัพย์รวม และเงินสดและเงินลงทุนอื่น จำนวน 4,084.30 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.21 ของสินทรัพย์รวม

เงินให้กู้ระยะยาว จำนวน 4,794.52 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 42.38 ล้านบาท โดยเป็นสินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง 4,156.31 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.69 ของเงินให้กู้ระยะยาว ซึ่งสถาบันจ่ายเงินกู้สินเชื่อสะสมในปีงบประมาณ 2566 รวมจำนวน 467.43 ล้านบาท

เงินสดและเงินลงทุนอื่น จำนวน 4,084.30 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 52.85 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.28 เนื่องจากสถาบันมีการจ่ายเงินกู้สินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคงและสินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยริมคลองเปรมประชากรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เงินสดและเงินลงทุนลดลง

หนี้สิน

การเปลี่ยนแปลงหนี้สินและทุน

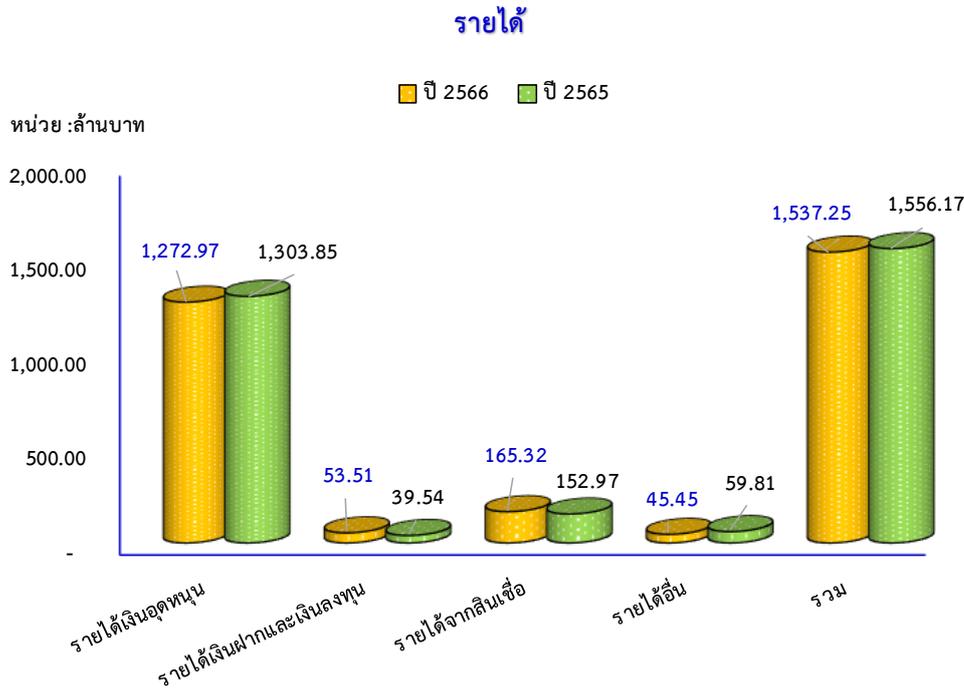

สถาบันมีหนี้สินรวมทั้งสิ้น จำนวน 32.15 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 41.33 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 56.25 ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้อื่นระยะสั้น จำนวน 14.20 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 44.17 ของหนี้สินรวม เนื่องจากในปีงบประมาณ 2566 สถาบันมีการจัดทำโครงการสร้างแรงจูงใจให้กับองค์กรผู้ใช้สินเชื่อที่มีวินัยด้านการชำระคืนสินเชื่อ ซึ่งได้จัดสรรงบประมาณเป็นรางวัลให้แก่องค์กรผู้ใช้สินเชื่อตามกลุ่มเป้าหมายจำนวน 469 องค์กร เป็นเงินจำนวน 7.99 ล้านบาท โดยได้รับรู้ทางบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายค่าง่ายอื่นทั้งจำนวน และสถาบันมีเงินรับฝากระยะสั้น จำนวน 9.78 หรือคิดเป็นร้อยละ 30.42 ของหนี้สินรวม และหนี้สินหมุนเวียนอื่น จำนวน 8.17 หรือคิดเป็นร้อยละ 25.41 ของหนี้สินรวม

ส่วนทุน

สถาบันมีเงินทุนรวม จำนวน 9,001.96 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28 จากปีก่อน เนื่องจากมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 24.85 ล้านบาท

2. ผลการดำเนินงานด้านการเงิน

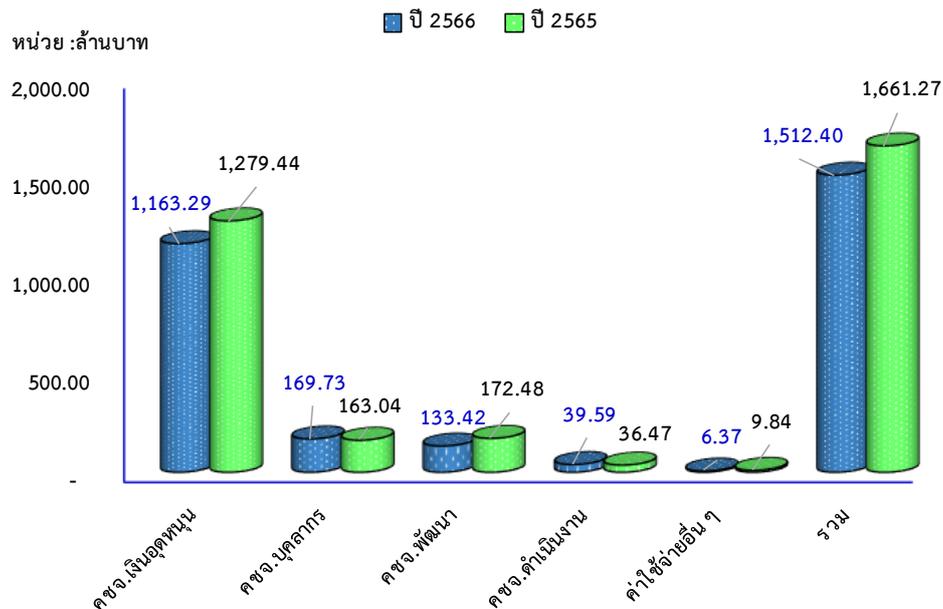

ด้านรายได้

- 1) รายได้เงินอุดหนุนปี 2566 มีจำนวน 1,272.97 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 30.88 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.37 โดยรายได้เงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลส่วนใหญ่เป็นรายได้เงินอุดหนุนภายใต้โครงการบ้านพอเพียง โครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน และโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท เป็นต้น
- 2) รายได้จากการบริหารกองทุน ประกอบด้วย
 - ❖ รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร พันธบัตรรัฐบาล และเงินลงทุน จำนวน 53.51 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 13.97 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.33 เป็นผลมาจากการลงทุนในเงินฝากประจำและหุ้นกู้เพิ่มขึ้น
 - ❖ รายได้จากสินเชื่อ มีจำนวน 165.32 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 12.35 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.07 ส่วนใหญ่เป็นรายได้ดอกเบี้ยเงินให้กู้เพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยโครงการบ้านมั่นคง

- ❖ รายได้อื่น มีจำนวน 45.45 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 14.36 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.01 ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการรับคืนเงินสนับสนุนจากองค์กรชุมชนที่เบิกจ่ายให้กับโครงการที่ได้รับอนุมัติของงวดปีก่อนแล้วมีการคืนเงินเหลือจ่ายในปี 2566 จำนวน 43.19 ล้านบาท และรายได้อื่น จำนวน 2.26 ล้านบาท

ค่าใช้จ่าย

ด้านค่าใช้จ่าย

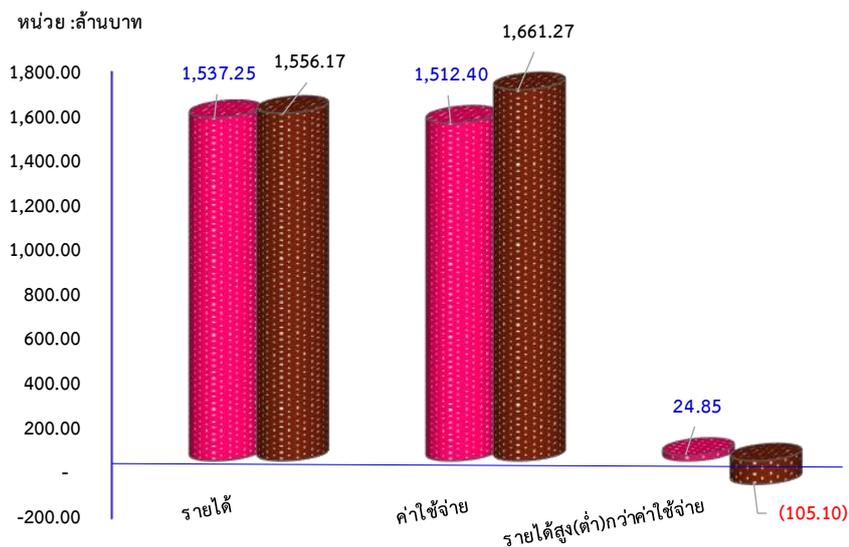
- 1) ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน มีจำนวน 1,163.29 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 116.15 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.08 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการบ้านพอเพียง โครงการแก้ไขปัญหาคู่ออาศัยบ้านมั่นคง โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน และโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองเปรมประชากร เป็นต้น
- 2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย
 - ❖ ค่าใช้จ่ายบุคลากร ประกอบด้วย เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายสวัสดิการต่างๆ มีจำนวน 169.73 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 6.69 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.10
 - ❖ ค่าใช้จ่ายงบพัฒนา มีจำนวน 133.42 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 39.06 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.65

- ❖ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีจำนวน 39.59 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 3.12 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.55
- ❖ ค่าใช้จ่ายอื่น ประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย หนี้สงสัยจะสูญ และ ค่าใช้จ่ายอื่น มีจำนวน 6.37 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 3.47 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 35.26

สรุปผลการดำเนินงาน

รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย

■ ปี 2566 ■ ปี 2565

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2566 สถาบันมีรายได้รวม จำนวน 1,537.25 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 18.92 ล้านบาท หรือร้อยละ 1.22 และมีค่าใช้จ่ายรวม จำนวน 1,512.40 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน จำนวน 148.87 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.96 ทำให้ในงวดบัญชีปี 2566 สถาบันมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 24.85 ล้านบาท

3. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข

การจ่ายเงินสนับสนุนโครงการต่างๆ ให้แก่องค์กรชุมชนที่ขอรับเงินสนับสนุนจากสถาบัน โดยสถาบันมีกระบวนการในการกำกับ ติดตาม และเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณทุกโครงการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารจัดการสถานะโครงการเป็นปัจจุบันตามแผนการบริหารโครงการและแผนการเบิกจ่าย แต่ยังคงพบว่า การดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองและโครงการบ้านมั่นคง มีปัญหาด้านการดำเนินโครงการ ดังนี้

❖ การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง พบว่า

1. ผู้ไม่เข้าร่วมและต่อต้านโครงการไม่รื้อย้ายบ้านเดิม มีกลุ่มแกนนำต่อต้านโครงการให้ข้อมูลบิดเบือนไม่เป็นความจริง เช่น ที่ดินริมคลองไม่ใช่ที่ดินราชพัสดุและสามารถออกโฉนดได้ การรื้อย้ายบ้านเดิมจะต้องได้รับความชัดเจนจากภาครัฐ เป็นต้น ทำให้ชาวบ้านเกิดความลังเลไม่มั่นใจที่จะเข้าร่วมการพัฒนาโครงการ ซึ่งในบางชุมชนมีการรวมตัวปิดล้อมพื้นที่งานก่อสร้าง ทำให้ไม่สามารถชี้แจงสร้างความเข้าใจและก่อสร้างตามแผนงานได้
2. ระยะเวลาดำเนินการของหน่วยงานไม่สอดคล้องกับแผนงานของชุมชน การดำเนินการของหน่วยงานร่วมบูรณาการล่าช้ากว่ากรอบระยะเวลาที่ได้มีการกำหนดร่วมกัน อาทิ การอนุญาตให้เช่าที่ดินและก่อสร้างบ้านของกรมธนารักษ์ การลงพื้นที่เพื่อกำหนดขอบเขตที่ดินของกรมที่ดินและกรมธนารักษ์ และการอนุญาตก่อสร้างเงื่อนไขโดยกรมชลประทานไม่สอดคล้องกับการก่อสร้างบ้าน
3. บางชุมชนในพื้นที่คลองลาดพร้าวหยุดดำเนินการ ไม่ดำเนินการตามแผนงานพัฒนาโครงการ เนื่องจากขาดความมั่นใจในแผนการก่อสร้างเงื่อนไขของสำนักการระบายน้ำ กทม.

แนวทางการแก้ไข

1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันชี้แจงข้อเท็จจริงและสร้างความเข้าใจกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เช่น กรมธนารักษ์ชี้แจงเรื่องขอบเขตที่ดินราชพัสดุ กรมที่ดินชี้แจงยืนยันเรื่องการไม่สามารถออกโฉนดพื้นที่ริมคลอง โดยทุกหน่วยงานให้ข้อมูลกับประชาชนตรงกัน เรื่องแนวทางการดำเนินโครงการตามแผนแม่บทฯ ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไปพร้อมกับการจัดระเบียบที่อยู่อาศัย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน และพิจารณาการใช้กฎหมายเพิ่มเติม
2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดขั้นตอนการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบเวลา ซึ่งจะช่วยให้การรื้อย้ายบ้านของประชาชนและการก่อสร้างเงื่อนไขดำเนินการไปได้ตามแผนงาน

3. ประสานงานกับสำนักการระบายน้ำ กทม. ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนและชี้แจงสร้างความเชื่อมั่นกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง

❖ การดำเนินงานตามโครงการบ้านมั่นคง พบว่า

1. องค์กรชุมชนอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาโครงการ อยู่ในขั้นตอนการเช่าที่ดินและเอกสารหนังสืออนุญาตการใช้ที่ดินจากหน่วยงานเจ้าของที่ดิน เช่น ราชพัสดุ สาธารณประโยชน์ วัด เทศบาล ฯลฯ และอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์
2. องค์กรชุมชนเสนอโครงการและได้รับอนุมัติในช่วงระหว่างปลายปีงบประมาณ 2566 ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำรายละเอียดเอกสารการเบิกจ่ายงบประมาณงวดแรก จึงไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ภายใน 30 กันยายน 2566

แนวทางการแก้ไข

สถาบันมีการประสานหน่วยงานที่ดินระดับนโยบายทุกประเภท เช่น ที่ดินราชพัสดุ สปก. สาธารณประโยชน์ เจ้าท่า ที่ดินรถไฟ ป่าชายเลน ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินสำหรับผู้มีรายได้น้อย คณะกรรมการนโยบายที่ดินระดับจังหวัด (คทช.) และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยระดับจังหวัด เพื่อนำไปสู่การขอใช้ที่ดินในการพัฒนาเรื่องที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน รวมถึงติดตามคลี่คลายปัญหาข้อติดขัดที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่ดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคงและจัดทำแผนการพัฒนาในที่ดินรัฐร่วมกัน

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

หน่วย : บาท

	2566**	2565
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2,469,667,929.25	2,372,522,829.57
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	29,569,828.91	24,168,901.49
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	735,232,843.75	704,026,090.05
เงินลงทุนระยะสั้น	714,628,500.00	764,628,500.00
วัสดุคงเหลือ	1,510,117.80	1,432,087.01
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	40,766.34	51,874.85
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	3,950,649,986.05	3,866,830,282.97
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	4,059,288,051.48	4,048,114,866.93
เงินลงทุนระยะยาว	900,000,000.00	1,000,000,000.00
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	116,739,594.15	124,364,755.20
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	7,428,467.82	11,282,526.80
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	5,083,456,113.45	5,183,762,148.93
รวมสินทรัพย์	9,034,106,099.50	9,050,592,431.90
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
หนี้สิน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	14,199,913.06	47,227,428.85
เงินรับฝากระยะสั้น	9,777,192.39	13,772,454.01
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	8,167,101.42	12,484,297.50
รวมหนี้สินหมุนเวียน	32,144,206.87	73,484,180.36
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	-	1.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	-	1.00
รวมหนี้สิน	32,144,206.87	73,484,181.36
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		
ทุน	2,979,453,401.47	2,979,453,401.47
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	6,022,508,491.16	5,997,654,849.07
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	9,001,961,892.63	8,977,108,250.54
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	9,034,106,099.50	9,050,592,431.90

หมายเหตุ : ** งบการเงินนี้ยังไม่ได้ผ่านการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบบัญชี

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

หน่วย : บาท

	2566**	2565
รายได้		
รายได้จากเงินงบประมาณ	1,272,973,500.00	1,303,850,900.00
รายได้จากการดำเนินงาน	165,315,688.40	152,965,599.88
รายได้อื่น	98,961,782.04	99,350,016.45
รวมรายได้	1,537,250,970.44	1,556,166,516.33
ค่าใช้จ่าย		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	168,992,895.74	162,589,475.13
ค่าตอบแทน	730,200.00	447,031.00
ค่าใช้สอย	26,853,285.48	24,067,221.99
ค่าวัสดุ	4,267,805.04	4,908,989.45
ค่าสาธารณูปโภค	8,469,819.64	7,494,688.80
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	17,416,503.30	18,673,869.92
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนา	133,423,621.23	172,480,468.67
ค่าใช้จ่ายจากเงินอุดหนุน	1,163,294,402.00	1,279,442,213.60
ค่าใช้จ่ายอื่น	(11,051,204.08)	(8,833,378.03)
รวมค่าใช้จ่าย	1,512,397,328.35	1,661,270,580.53
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	24,853,642.09	(105,104,064.20)

หมายเหตุ : ** งบการเงินนี้ยังไม่ได้ผ่านการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบบัญชี

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

หน่วย : บาท

	2566**	2565
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	24,853,642.09	(105,104,064.20)
รายการปรับกระทบรายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิเป็นเงินสดรับ(จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน		
(กำไร)ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(114,857.24)	(305,423.74)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	17,416,503.30	18,673,869.92
หนี้สงสัยจะสูญ	(13,411,451.81)	(14,693,721.91)
รายได้เงินอุดหนุนส่วนต่างดอกเบี้ย	-	(3,139,262.96)
รายได้จากการบริจาค	(1.00)	-
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง ในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	28,743,835.34	(104,568,602.89)
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน		
สินทรัพย์ดำเนินงาน(เพิ่มขึ้น)ลดลง		
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	(4,705,232.19)	760,629.38
วัสดุคงเหลือ	(78,030.79)	100,676.32
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	11,108.51	132,839.00
เงินให้กู้ยืม	(29,664,181.67)	11,377,479.90
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)		
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	(33,027,515.79)	34,937,835.77
เงินรับฝากระยะสั้น	(3,995,261.62)	(2,341,835.35)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(4,317,196.08)	4,068,986.13
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน	(47,032,474.29)	(55,531,991.74)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดรับจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	163,910.00	305,888.00
เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	(5,526,336.03)	(1,335,296.29)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(460,000.00)	(3,338,245.00)
เงินสดรับจากเงินลงทุนระยะสั้นครบกำหนด	50,000,000.00	150,000,000.00
เงินสดรับ (จ่าย) จากเงินลงทุนระยะยาวครบกำหนด	100,000,000.00	(400,000,000.00)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	144,177,573.97	(254,367,653.29)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	97,145,099.68	(309,899,645.03)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันต้นปี	2,372,522,829.57	2,682,422,474.60
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดคงเหลือ ณ วันปลายปี	2,469,667,929.25	2,372,522,829.57

หมายเหตุ : ** งบการเงินนี้ยังไม่ได้ผ่านการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบบัญชี

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) (Community Organizations Development Institute (Public Organization) CODI) เป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2543 มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป) โดยให้ยุบรวมสำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง สังกัดการเคหะแห่งชาติและสำนักงานกองทุนพัฒนาชนบท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าด้วยกัน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1 สนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การเพิ่มรายได้ การพัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนทั้งในเมืองและชนบท โดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการ และหลักการพัฒนาที่สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคม

1.2 สนับสนุนและให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน

1.3 สนับสนุนและให้การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนตลอดจนประสานงานการสนับสนุนการให้การช่วยเหลือดังกล่าวจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

1.4 ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความร่วมมือขององค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ฉบับนี้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ และการจัดทำรายงานการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานการเงินประจำปี ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0410.2/ว 15 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563 และแสดงรูปแบบในการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

หมายเหตุ 3 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การนำเสนอรายงานการเงิน

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) นำเสนอรายงานการเงินในภาพรวม โดยรวมรายงานการเงินของโครงการกองทุนพัฒนาชนบท ธนาคารออมสิน (สพช.) ไว้ด้วยกัน

3.2 การบันทึกบัญชี

การบันทึกบัญชีของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561 ส่วนโครงการกองทุนพัฒนาชนบท ธนาคารออมสิน (สพช.) แยกการบันทึกบัญชีต่างหาก

3.3 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เช็ค ดราฟต์และธนาคณัติ หน่วยงานจะรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกับมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ

3.4 ลูกหนี้

ลูกหนี้โครงการคอมพิวเตอร์ หมายถึง ลูกหนี้ภายใน พอช. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานยืมเงินในการจัดหา ซ่อมแซมหรือปรับปรุงคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระและความเดือดร้อนให้กับผู้ปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม แสดงตามมูลค่าที่จะได้รับโดยไม่ตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้โครงการซ่อมแซมรถยนต์ หมายถึง ลูกหนี้ภายใน พอช. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานยืมเงินในการซ่อมแซมรถยนต์ที่ใช้ปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระและความเดือดร้อนให้กับผู้ปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม แสดงตามมูลค่าที่จะได้รับโดยไม่ตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

3.5 เงินให้กู้

เงินให้กู้ หมายถึง เงินที่ พอช. ให้องค์กรชุมชนและบุคคลภายนอกกู้ยืม โดยมีสัญญาการกู้ยืมเป็นหลักฐาน และมีการคิดดอกเบี้ย แสดงรายการตามมูลค่าสุทธิตามบัญชี โดยมีการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับเงินให้กู้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้

3.6 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง สำหรับยอดเงินให้กู้และดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับส่วนที่เกินมูลค่าหลักทรัพย์ที่นำมาค้าประกันตามระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง พ.ศ. 2552 ดังนี้

ระดับ	ลูกหนี้จัดชั้น	ระยะเวลาค้างชำระ	อัตราการกันเงินสำรองร้อยละ
1	จัดชั้นปกติ	ไม่เกิน 1 เดือน	-
2	จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	เกิน 1 เดือนไม่เกิน 3 เดือน	-
3	จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	เกิน 3 เดือนไม่เกิน 12 เดือน	25
4	จัดชั้นสงสัย	เกิน 12 เดือนไม่เกิน 24 เดือน	75
5	จัดชั้นสงสัยจะสูญ	เกินกว่า 24 เดือน	100
6	จัดชั้นสูญ	ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้แล้ว	100

3.7 เงินลงทุน

เงินลงทุน หมายถึง เงินฝากธนาคารประเภทประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 3 เดือน ตราสารหนี้ ตราสารทุน และสินทรัพย์อื่นที่ถือไว้เพื่อรับผลตอบแทน

พอช. จัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาว ดังนี้

เงินลงทุนระยะสั้น หมายถึง เงินลงทุนที่ พอช. ตั้งใจจะถือไว้ไม่เกิน 1 ปี หรือมีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาการรายงาน

เงินลงทุนระยะยาว หมายถึง เงินลงทุนที่ พอช. ตั้งใจจะถือไว้เกิน 1 ปี หรือมีกำหนดจ่ายคืนเกินกว่า 1 ปี นับตั้งแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาการรายงาน

ตราสารหนี้ หมายถึง ตราสารที่แสดงว่าผู้ออกตราสารมีภาระผูกพันทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะต้องจ่ายเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นให้แก่ผู้ถือตราสารตามจำนวนและเงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยชัดเจนหรือโดยปริยาย พอช. จัดประเภทดังนี้

ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด หมายถึง เงินลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทตราสารหนี้ที่ พอช. มีความตั้งใจแน่วแน่และมีความสามารถที่จะถือไว้จนครบกำหนดไถ่ถอน โดยที่ พอช. จะไม่ขายตราสารดังกล่าว ก่อนครบกำหนดหรือจะไม่โอนเปลี่ยนแปลงประเภทตราสารดังกล่าว พอช. วัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารหนี้ทุกชนิดที่ พอช. ตั้งใจจะถือจนครบกำหนด ด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหักด้วยค่าเผื่อการด้อยค่า ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาการรายงาน

3.8 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่ พอช. มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูง และไม่มีลักษณะคงทนถาวร พอช. วัดมูลค่าวัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

3.9 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

พอช. แสดงรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

พอช. รับรู้รายการอุปกรณ์ เฉพาะรายการที่มีมูลค่าขั้นต่ำต่อหน่วยหรือต่อชุดตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป ยกเว้นรายการที่ได้มาก่อนปี 2563 รับรู้เป็นอุปกรณ์เมื่อมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000 บาท ขึ้นไป

ราคาทุนรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพและสถานที่ที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร ราคาทุนของสินทรัพย์ที่ก่อสร้างขึ้นเองประกอบด้วยต้นทุนค่าวัสดุ ค่าแรงงานทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์

ส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีรูปแบบและอายุการให้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน และมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญจะบันทึกส่วนประกอบนั้นแยกต่างหากหากจากกัน

ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ พอช. จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และตัดมูลค่าของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนออกจากบัญชีด้วยมูลค่าตามบัญชี ส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมบำรุงที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	20 ปี
ครุภัณฑ์สำนักงาน	5 ปี
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5 ปี
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5 ปี
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุสื่อสาร	5 ปี
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	5 ปี
ครุภัณฑ์งานบ้าน	5 ปี
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	5 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน และสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง

3.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบงานต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดย พอช. มีสิทธิ์ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้นเกินกว่าหนึ่งปี พอช. แสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 5 ปี

3.11 รายได้รอการรับรู้ระยะยาว ประกอบด้วย

(1) สินทรัพย์ได้รับบริจาค บันทึกเป็นรายได้รอการรับรู้และทยอยรับรู้เป็นรายได้คู่กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้น

(2) รายได้เงินอุดหนุนส่วนต่างดอกเบี้ยรอรับรู้ จะบันทึกเมื่อ พอช. ได้มีการอนุมัติสินเชื่อแล้วและทยอยรับรู้เป็นรายได้เงินอุดหนุนส่วนต่างดอกเบี้ยตามสัดส่วนการเบิกจ่ายจริงตลอดอายุของสัญญา

3.12 สัญญาเช่าดำเนินงาน

พอช. รับรู้จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า นอกจากนี้จะมีเกณฑ์อื่นที่เป็นระบบซึ่งสะท้อนถึงระยะเวลาที่ผู้เช่าได้รับประโยชน์ได้ดีกว่า

3.13 ประมาณการหนี้สิน

ประมาณการหนี้สิน หมายถึง หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลา หรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ แต่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ พอช. จะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันนั้นในอนาคต และสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ เช่น หนี้สินค่าชดเชยความเสียหาย พอช. จะรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของรายจ่ายที่จะต้องจ่าย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น

3.14 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลประจำปีงบประมาณ ประกอบด้วย

(1) เงินอุดหนุนที่เป็นงบบริหารจัดการโครงการและเงินอุดหนุนที่เป็นงบสนับสนุนการพัฒนาองค์กรชุมชนรับรู้เมื่อได้รับอนุมัติเงินจากกรมบัญชีกลาง สำหรับงบสนับสนุนการพัฒนาองค์กรชุมชน พอช. จะดำเนินการสนับสนุนพัฒนาองค์กรชุมชนทั้งหมดและรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเมื่อ พอช. อนุมัติการจ่ายเงินให้แก่องค์กรชุมชนตามงวดที่ขอเบิก

(2) รายได้เงินอุดหนุนส่วนต่างดอกเบี้ย เป็นเงินอุดหนุนที่รัฐชดเชยให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เนื่องจาก พอช. ใต้ให้องค์กรชุมชนกู้ยืมเงินเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย โดย พอช. คิดดอกเบี้ยเงินกู้จากองค์กรชุมชนในอัตราร้อยละ 1 ของวงเงินสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติจาก พอช. โดย พอช. บันทึกเงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาลเป็นรายได้เงินอุดหนุนส่วนต่างดอกเบี้ยรับล่วงหน้า เมื่อมีการอนุมัติสินเชื่อจะบันทึกเป็นรายได้เงินอุดหนุนส่วนต่างดอกเบี้ยรอรับรู้ในส่วนที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อแล้ว และทยอยรับรู้เป็นรายได้เงินอุดหนุนส่วนต่างดอกเบี้ยตามสัดส่วนการเบิกจ่ายจริงตลอดอายุของสัญญา

3.15 รายได้ดอกเบี้ยเงินให้กู้ รับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ยกเว้นดอกเบี้ยเงินให้กู้ที่ผิดนัดชำระเกิน 3 งวดติดต่อกัน จะยังไม่มีกรรับรู้รายได้ แต่หากเมื่อมีการรับชำระดอกเบี้ยจริงจะรับรู้ตามเกณฑ์เงินสด

3.16 รายได้ค่าปรับ รับรู้เมื่อรับชำระเงิน

3.17 ค่าใช้จ่าย รับรู้เมื่อเกิดรายการ และบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง